

KABİR HAZIRLIĞI EBEDİ HAYATA ADIM ATMAK

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

l'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

«تَجَهَّزُوا لِقُبُورِكُمْ، فَإِنَّ الْقَبْرَ لَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعُ
مَرَّاتٍ يَقُولُ: يَا ابْنَ آدَمَ الضَّعِيفِ، تَرَحَّمْ فِي حَيَاتِكَ
عَلَى نَفْسِكَ قَبْلَ أَنْ تَلْقَانِي أَتَرَحَّمُ عَلَيْكَ، وَتَلَقَّي
مِنِّي السُّرُورَ. الدَّيْلَمِيُّ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Tecehhezû li-kubûriküm fe-inne'l-kabre lehû fî külli yevmin seb'u merrâtin yekûlu yâ

*ibne âdeme'd-daîfe terahham fî hayâtike alâ
nefsike kable en telkânî eterahhamu aleyke
ve telekkâ minni's-sürûra.*

*Mefhari mevcudât Muhammed Mustafa râ
salavât.*

*Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafa râ
salavât.*

*Habib-i Hüdâ Muhammed Mustafa râ sa-
lavât.*

*Allahümme salli ala seyyidinâ Muham-
medin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed. Kemâ
salleyte alâ İbrahime ve alâ âli İbrahim inne-
ke hamidün Mecid.*

*Allahümme barik alâ Muhammedin ve alâ
âli Muhammed. Kemâ barekte alâ İbrahime
ve alâ âli İbrahim inneke hamidün Mecid.*

*Allahümme salli alâ muhammedin tıb-
bi'l-kulûbi ve devâiha ve âfiyeti'l-ebdâni ve
şifâihâ ve nuru'l-ebşâri ve diyâihâ ve alâ âlihî
ve sahibihî ve sellim.*

Tecehhezû. Teheyyehû. "Hazırlanın."

Niçin?

*Li-kubûriküm. "Âhiretiniz için hazırlanı-
nız."*

Kabire götüreceğimiz bir kefendir. O olsa
da olur olmasa da olur. Olmasa onu belediye

bir parça beze sarar koyar oraya. Bizim oraya hazırlanacağımız oradaki giyeceğimiz kefen için değil. Mezarları yaptırmak, taştan altından gümüşten neden olursa yaptırmak değil. O mezara hazırlanmak demek, mezar için hazırlanmak demek iman, ameli salih hazırlıyoruz. İman ve ameli salih hazırlanır. İmandan ve ameli salihden mahrum olarak [gidilirse,] Allah esirgeye.

Oraya herkes girecek. O herkesin karargahı. O karargaha girecek insanda iman ve ameli salih yoksa mezar onun için bir cehennem çukurundan başka bir şey değil. O gördüğünüz topraktır ama tecelli-i ilahi her an herkes için başka başkadır. O bir toprak parçasıdır ama bakarsın içine gireni bazen öyle yakar ki o yakışı sen dünyada ki hiçbir ateşte bulamazsın.

Bazen humma hastalıkları olur. Humma hastalığı olur, bakarsın ne ateş vardır ne bir şey vardır ama zavallı yanar da yanar. Dünyanın suyunu içirsen para etmez. İşte o mezarda öyle bir hayat vardır ki o hayata bizim aklımız hiç ermez.

Yalnız iman lazımdır bize, orası için hazırlanmak lazım. Oranın hazırlığı ne topla ne

tüfekte ne parayla ne pulla. Oranın hazırlığı iman ve ameli salihdir. O imandır ki insana dâr-ı dünyasındayken hem kendine hem de etrafında yaşadığı mü'minler için faydalı olabilmeye çalışmak. Yoksa sen kendini kurtarmışsın ehemmiyeti yok. Müslümanlık bir cemiyettir, daima cemiyetle yaşadığından dolayı her müslümanın etrafındaki müslümanlara faydalı olabilmesi şarttır.

Biliyorsunuz ki Kur'an'ımızın baş sahifesi;

﴿الْمَ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ﴾

*Elif. Lâm. Mîm. Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîhi hüden li'l-müttekîne.*¹

“O hiç şüphe olmayan kitabımız Kur'ân'ımız Azimüşşan ancak muttakilere hidayettir.”

Hidayeti müttaki olanlarıdır. İttikadan uzak olan insanlar Kur'an'ın feyzinden feyz alamazlar, Kuran'dan şifa alamazlar, Kur'an'dan nur alamazlar. Kur'an'ın onlara nur vermesi, şifa vermesi, hidayet vermesi onların Allah'tan korkusuna bağlıdır. İttika Allah'tan korku. Allah'tan korkusu olan insanın imanın-

¹ 2/Bakara, 1-2

da Allah'ın rızasının dışına insan çıkamaz, yasaklara cesaret edemez, günahlara cesaret edemez, fenalıklara cesaret edemez. Hem kendi cinsine hem de envai beşeriyete faydalı ve yararlı olmaya çalışır.

a. Kabirlerinize Hazırlanınız

Onun için;

Tecehhezü li-kubûriküm “Kkabirleriniz için hazırlanın.”

Kabriniz ya cennet bahçesidir ya cehennem çukurudur. Cennet bahçesi yapmak istiyorsanız;

﴿وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾

*Ve sâriû ilâ mağfiratin min rabbiküm ve cennetin arduha's-semâvâtü ve'l-ardu uiddet li'l-müttekîne.*²

“O cennet, özendiğimiz sevdiğimiz, her gün istediğimiz o cennet ancak müttakiler için vardır.” buyurmuştur. *U'iddet li'l-müttekîn* diyor, “Muttakilere vaat olunmuş, Allah'tan korkanlara vaad olunmuştur.”

² 3/Âl-i İmrân, 133

Allah'tan korkanlara vaat olunmuştur, binâenaleyh kabirleriniz için hazırlanınız, Allah korkusunu içinize doldurunuz ve o Allah korkusundan dolayı da evamiri ilahiyi imtisal eder yasaklardan da kaçınmak suretiyle bu imanı elde etmiş olursunuz.

Bu imanın mektebi yoktur, satılan yeri yoktur, çarşıda pazarda parayla pulla alınmaz. Bu iman Allahu Teâlâ'nın bir lütfu ihsanıdır insanlara. Bu Allah korkusu için imanınızı öyle teşyî ediniz, öyle hazırlayınız ki [sonunda pişman olmayınız.]

Bir misal veriyorum size. Hz Ömer bir arkadaşı ile beraber, veyahut İbn Ömer, Mekke'ye gidiyorlardı da. Mekke'ye giderken bir çobana rast geldiler. Acıkmışlardı da. Çobanı tecrübe için işte diyorlar ki;

“Bize bir koyun ver. Acıktık çok, karnımız acıktı. Bir koyun ver ne olursun?”

Diyor ki;

“Koyun benim değil, sahibimindir, ben veremem.”

Canım sahibine bir masal okuyuverirsin; kurt yedi deyiverirsin veyahut kayboldu deyiverirsin. Yahut öldü deyiverirsin.”

“Ya Allah'ı ne yapalım?” diyor çoban.

Çoban efendi!

Mektebe gitmemiş, profesör değil, asistan değil, doçent değil, yüksek mektebin tahsilini [görmemiş,] hiçbir [şey okumamış.] *Elifi* bilmez, *Be'yi* de bilmez fakat içindeki iman yeter artar ona. Yeter artar!

Sen çok biliyorsun da ne olacak, böyle bir imanın olmazsa çok bilginin ne kıymeti var?

Bilgi o cihette fayda etmelidir ki o kabir senin için cennet bahçesi olmalıdır. Yoksa cehennem çukuru olacak bilgilerin insana zardan başka faydası yoktur. Burada kazanırsın fayda eder ama gözünü yumduktan sonra ki o mezar işte asıl senin için karargah orası.

Burası?

Ne kadar evin güzel olsa, rahatın güzel olsa, her şeyin güzel olsa muvakkattır. Hiç kimsenin ebedî bir hayatı yok burada. Bu muvakkat hayatı saati dakikası geldiği vakitte hepimiz terk etmek mecburiyetindeyiz. Fakat mezar ebediyet âlemidir, orada ebediyen kalacağız. Ebedi âhiret ebedî olduğu için orada kalacağımız o uzun müddet, kıyamet müddetine kadar olan o uzun müddet içerisinde orasının bizim için cehennem çukuru oluşunun felaketini bir kere düşünmek lazım.

Onun için Cenab-ı Peygamber bizi uyandı-
rarak;

Tecehhezû li-kubûriküm. "O kabir günü-
nüz için, o kabir gününüz için hazırlanınız."
[buyuruyor.]

Biz de hazırlanıyoruz. Mezarlıkları görü-
yorsun ya, mermerlerden ne kadar güzel güzel
yapılıyor, süsleniyor filan ediliyor.

Böyle değil, bu gâvur âdeti. Buna lüzum
yok. Bundan dolayı da ayrıca mesuliyet ola-
cak, Cenab-ı Hak onu da soracak bize;

"Siz neden paralarınızı bu taşlara verip
de böyle buralara diktirdiniz? Bunu memleke-
tinizin hayrına, memleketinizin muhtaçlarına
verseydiniz olmaz mıydı? Bu taşlarla burasını
niye süslüyorsunuz? Siz altında cife oldunuz.
Cife olduğunuz halde üzerinizdeki taşlar,
mermerler altından veya gümüşten de olsa ne
kıymetiniz var?"

Yazık değil mi bunlara?

Bu da memleketin bir servetidir, boş yere
hebâ olmaktadır.

Onun için;

Tecehhezû li-kubûriküm. "Bu kabirlerini-
ze hazırlanınız."

Bu hazırlığın başı iman, imanın arkasından ameli salihdir.

«الْإِيمَانُ عُرْيَانٌ، وَلِبَاسُهُ التَّقْوَى، وَزِينَتُهُ الْحَيَاءُ،
وَمَالُهُ الْفِقْهُ. ابْنُ النَّجَّارِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، الْخَرَائِطِيُّ،
عَنْ وَهْبٍ مَوْقُوفًا.»

el-Îmânü uryânün ve libâsühu et-takvâ ve zînetühu el-hayâü ve mâlühu el-fikhu.

el-Îmânü uryânün. “İman çıplak bir şeydir.”

İmanı hazırlayacağız ama imanın hepsi zaten çıplaktır, uryandır.

Ve libâsühu et-takvâ. [“Onun elbisesi takvadır.”]

Eğer iman da takvâ yoksa, iman sahibinin takvası yoksa, Allah'tan korkusu yoksa. Ama dersiniz ki;

“Hepimiz Allah'tan korkuyoruz ya, Allah'tan korkmayan olur mu?

Hâşâ! Hepimiz Allah'tan korkarız ama Allah'tan korkan adam Allahu Teâlâ'nın emrine imtisal eder. Allahu Teâlâ'nın emirlerine imtisal eder; namazını kılar, orucunu tutar, zekatını verir, haccı geldiyse haccına gider. Etra-

fındaki insanlarla insanca yaşar, görüşür konuşur. Kimseyi zahmete sokmaz, eziyeti sokmaz, kimseyi rencide etmez.

Onun için kabire hazırlanmak demek iman ve o iman da takvayı elde etmek.

Onun için; *el-Îmânü uryânün ve libâsühü't-takvâ*.

İslâm'da da bu tabir var.

Libâsühü't-takvâ.

Yani çıplak bir insan, Allah esirgeye arkadaşlardan birisi soyunsa çırılçıplak, hepimiz onu sopalarla buradan kovarız dışarıya değil mi?

Terbiyesiz deriz, döveriz atarız, yahut delidir diye atarlar tımarhaneye.

Niçin?

Çıplak gezilmez ki! İnsanın şiarı, hepimizde bir insanız. Hamamda nasıl soyunuyoruz, çıplak bir insanız. Ama insanın şiarı giyimlidir. Herkes elbisesine göre, Nasrettin hocanın da dediği gibi, kürküm itibar sana demiş. Esvaba göre itibarı olur insanın. Binâenaleyh esvaptan âri insanlar insanların nasıl menfûru ise, insanlar çıplak insanları böyle cemiyet içerisine çırılçıplak çıkan insanı

sevmezler, kovarlar ise takvadan âri olan iman da çıplak insan gibidir.

Takvadan âri olan insan çıplaktır!

Eh libası esvap olduğu gibi, ziyneti de hayâdır. *Ve libâsühü't-takvâ ve zînetühü'l-hayâü.* İmanın ikinci vasfı hayadır. Hayası olmayan iman iman sayılmaz. İmanın hem hayası hem takvası olacak, ki iman olgun olabilsin.

b. Beden Çürür, İman Kalır

Onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem;*

Tecehhezû li-kubûriküm. “Siz mezarınız için hazırlanın.” [derken,] imanınızı oraya hazırlayınız demek.

Beden nasıl olsa orada çürüyecek, cife olacak, kurtların yemi olacak. O bugün hiç kıyamadığımız gözümüz, gözümüzün bebeği orada o gün envai çeşit kurtlar ne güzel onu kıtır kıtır yiyecekler. O canım yüzlerimiz, o canım gözlerimiz o canım bedenimiz orada nasıl [çürüyecek!]

Beş on gün geçince ne oldu [diye] bir mezarın üstüne şöyle bir insan açıp da baksa, nefret eder, nasıl kaçacağını bilmez insan. Pis koku, taaffün etmiş [kokuşmuş], vücut dağılıyor paramparça. O mikrop denilen böcekler

üşüşmüş üzerlerine. Bunları kendiliğinden bakıyorsun yiyip bitirmektedirler.

E bunun için sen hazırlan ki, senin o cesedinin kıymeti yok, senin için asıl cesedinin içinde olan imanında iş. O imanını hazırla sen o âhiretin için. O imanını hazırla âhiretin için yoksa dünyanı hazırlamışsın, bu dünya muvafak bir yer, nasıl olsa oradan ayrılacaksın.

Fe-inne'l-kabre. “O kabir dediğimiz toprak.” *Lehû fî külli yevmin seb’u merrâtin.* “Her gün yedi kere ölüye sesleniyor.”

İçindeki ölüye ve insanlara da tabiatıyla sesleniyor.

Yekûlu. “Diyor.” *Yâ ibne âdeme’d-daîfe.* “Ey zayıf olan insan!”

Haddizatında biz hani aylara gidiyoruz, bilmem nerelere gidiyoruz, çok hünerlerimiz var ama haddizatında çok zayıfız. Bir sineğin ısırmasına dayanamayız, bir pirenin ısırmasına dayanamayız, bir mikroba karşı mukavemetimiz de yoktur. O kadar zayıfız.

Onun için;

Terahham fî hayâtike. “Ey zayıf olan insan acı kendine acı!”

Yer diyor bize, kendine acı!

Canım Hocaefendi yer nasıl söyler böyle, olur mu böyle şey?

Kulaklarını açarsan nasıl söylediğini duyarsın kardeş. Kulaklarını açarsan yerin sana nasıl söylediğini duyarsın.

Şu sen ben toprağın mahsulü değil miyiz?

Toprağın mahsulü değil miyiz, biz topraktan şöyle teşekkül etmiş değil miyiz?

Teşekkülâtımızın kökü toprak. Bak ama o toprağı Cenab-ı Hak ne hâle getirmiş, ne cazibe var o insanda.

Sen inanır mısın bunun topraktan olduğuna?

Şu göze bak, şu yüze bak, şu akla bak, şu kulağa bak, hep toprağın mahsulü bunlar. O gönül, hepsi o toprağın mahsulü. O toprak bak ne güzel konuşuyor karşında. O toprak bak ne güzel görüyor kainatı. O toprak ne güzel işitiyor her şeyi.

İşte o senin kökün olan toprak bugün sana sesleniyor. Bugün sana sesleniyor, diyor ki;

“Ey insanoğlu! Ey ibnü'l Âdem! Ey zayıf!”
Terahham fî hayâlike alâ nefsike. “Şu hayatında nefsine acı.”

Merhamet et nefsine, kendine acı, kendine merhamet et. Bu hayat sana baki değil, bu

servet sana baki değil, bu fırsat sana baki değil, bu bilgi sana baki değil. Bunların hepsi sende emanet. Hepsinin emanetçisi ve bekçisisin.

Ne zaman?

Kable en telkânî. “Bana mülaki olmadan evvel acı kendine.”

Acı kendine, bir gün bana geleceksin, benim içimde yanacaksın, sıkılacaksın, bunalacaksın. Karargahın en nihayet benim içim. Benim içime gelmeden, bana girmeden kendine acı.

Eterahhamu aleyke ve telekkâ minni's-sürûra. “Eğer sen kendine acırsan, bana geldiğin vakit de ben de sana acırım ve acıdığım-la beraber benden sana daima sürur gelir, sevinçler gelir.”

Yani ben senin için bir cennet bahçesi olurum o zaman. Ben senin için bir cennet bahçesi olurum, gayet rahat edersin içimde. Namazın gelir başında bekçin olur, orucun gelir göğsünde bekçi olur, sadakaların gelir etrafında bekçi olur. Çok iyi dostlar gelir, seninle o mezarda rahat bir ünsiyet içerisinde vaktini geçirirsin.

Binâenaleyh kendine hayatında acımasan, bana geldikten sonra kim acıyacak sana?
Bana geldikten sonra sana kim acıyacak?
Ben de acımam sana artık.

Allah cümlemizi affetsin, tevfikatı same-daniyesine mazhar eylesin.

Kur'an-ı Azimüşşan'ın hemen %90 âyeti âhirete mütealliktir derler. Bizi ahirete geçmenin, ahiretteki bekanın, ahiretteki hayat âlemlerinden bahseder derinlikleri.

Onun için her mü'min muvahhidin vazifesi, kendi imanını takviye ve takvâ ile onu desteklemek, takvâ ile desteklemek ve bilâhare de etrafındaki insanlara da onu yaymaya çalışmak.

Şimdi bugünlerde hepimizin gördüğü vecihle ta Hindistan denilen, Pakistan denilen memleketin müslümanları Londra denilen, Amerika denilen memleketlere kadar gitmeyi vazife sayıyorlar. İnsanlık iktizası sayıyorlar. Kendi memleketlerindeki insanların irşadı yetmiyormuş gibi bir de dünya memleketlerindeki müslümanları ziyaret ederekten onların imanlarını takviyeye çalışıyorlar ve bazı hıristiyanların da müslüman olmasına vesile oluyorlar.

Bunu şiar edinmişler, vazife edinmişler. Biraz para biriktiriyorlar bu hususta hazırlanıyorlar. Bu paralarını da böyle Hak yolunda harcamak suretiyle âhiretleri için hazırlanıyorlar. Hem kendilerine hazırlıyor hem de başkalarının da hazırlanmasına vesile oluyorlar. Çünkü bu hayatın hepimiz için muvaffak olduğunu bilmeyen bir kimse bile yok. Ufacık çocuk doğar doğmaz ölümü anlıyor.

Ama Allah bize uyanıklık versin, intibah versin. Bizi bize bırakmasın.

Sefahat denilen şey çok acı bir netice veren felakettir. Sefahat çok acı neticeler veren bir felakettir.

Bizim memleketimizde de zengin mi yok?

Bizim memleketimizde işsiz insan da mı yok?

Bizim memleketimizde de böyle etraftaki insanlara irşada gidecek kimseler de mi yok?

Dolu!

Fakat Allah bizi uyandırсын. Bizim insanlarımız deniz aşığı olmuş. Bugün deniz sahillerinde aylarca mesela, ne olacak, "Vücutumu koruyacağım!" diyorsun.

Sen vücudunu ne kadar korursan koru neticesi onun ölüm! Asıl ruhunu yükseltecek yer

ara arkadaş! Ruhunu yükseltecek insan ara, seni uyandıracak yer bul. Yoksa cesedin senin demirden olsa ne fayda, çelikten olsa ne fayda, mutlaka ölüm şerbetini tadacak!

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾

*Küllü nefsin zâikatü'l-mevti.*³

Binâenaleyh haram yollarda, Allah'ın yasak ettiği günah yerlerinde ne işin var ey müslüman kardeş?!

“Adam bizim gittiğimiz yerlerde yok o!” dersen de, geçerken o yollardan sen geçmiyor musun?

Onun günahı sana yetmez mi artmaz mı?

Senin bu gözlerini kapayabiliyor musun, örtebiliyor musun?

Sen kendininkini örtsen de etrafındaki çocuk çocuğununkini örtebiliyor musun?

O fenalıkları herkes görür dururken o fenalıkların içeriye sirayet etmeyecek mi?

Yarın seninki de benimki de özenecek biz de böyle yapalım diyecek.

Niçin?

³ 3/Âl-i İmrân, 185

Göre göre, üzüm üzüme baka baka kararır, huyları da birbirinde göre göre kaparlar huyları.

Onun için sen âhiretini hazırlanırken ahiretinin imanını takviye edeceksin. Cesedini takviye edecek değil. Cesedini de takviye et ama o senin bir matıyyendir. O seni götürecektir âhirette, ona o kadar yem ver. Ona çok yem verirsen azıtır, seni düşürür üzerinden, çiğner sonra seni. O seni yerine götürecektir derecede besle onu, fazlasına kulak asma.

«تَجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ. فَخِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ
خِيَارُهُمْ فِي الْإِسْلَامِ إِذَا فَقَهُوا؛ وَتَجِدُونَ خَيْرَ النَّاسِ
فِي هَذَا الشَّأْنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَرَاهِيَةً قَبْلَ أَنْ يَقَعَ فِيهِ؛
وَتَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللَّهِ ذَا
الْوَجْهِينِ: الَّذِي يَأْتِي هُوَ لَأَمْ بَوَّجُهُ، وَيَأْتِي هُوَ لَأَمْ
بَوَّجُهُ. حم، خ، م، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Tecidûne'n-nâse meâdine fe hıyâruhüm
fi'l-câhiliyyeti hıyâruhüm fi'l-islâmi izâ fe-
kuhû ve tecidûne hayra'n-nâsi fî hâze's-şe'ni
eşeddehüm lehû kerâhiyeten en yekaa fîhi ve*

tecidûne şerra'n-nâsi yevme'l-kıyâmeti in-dallâhi ze'l-vecheyni: ellezî ye'tî hâülâi bi-vechin ve ye'tî hâülâi bi-vechin.

Tecidûne'n-nâse meâdine. “İnsanlar madenler gibidir.”

Nasıl madenlerin çeşidi var; bakır var, kалаyı var, gümüşü var, altını var, demiri var, bilmem nesi var, çeşitli bilmediğimiz bir sürü maden var. İnsanlar da böyle madenler gibidir. Yani bazı insan vardır ki altın gibidir, bazıısı gümüş gibidir, bazıısı platin gibidir. Bazısı daha yüksek madenlere sahip. Şimdi insanlar böyle olunca [ona göre davranmak lazımdır.]

Şimdi mıknatıs diyorlar. O da bir demir parçası ama onun hüneri başka. İğneleri koyuyorsun bir sürü iğneyi kaldırıyor. Bir sürü iğneyi takıyor peşine kaldırıyor. Âdi bir demiri sok o kaldıramıyor.

c. Gözden İbret Almak: Kıymetli Bir Lütuf

Niçin?

Onda o hüner yok.

Binâenaleyh meâdin. Cenab-ı Hak insanı yarattığı vakitte, böyle daha kıymetli insanlar vardır ki o kıymetli insanlar denizin suyundan daha çok tatlıdır sana, faydalıdır sana. Güne-

şin ziyasından daha faydalıdır sana. Sen o faydaları bırakıyorsun, maddî güneşin faydasına, maddi denizin faydasına aldanaraktan Allah'ın rızasından uzak, cemaatten uzak, ezanlardan uzak, namazdan uzak, zikrullahtan uzak, Kur'an'dan uzak. Ancak deniz hayatı...

Allah muhafaza buyursun.

Onun için;

Tecidûne'n-nâse meâdine. ["İnsanlar maddenler gibidir."] *Fe-hıyâruhüm.* "Onların hayırlıları." *Fi'l-câhiliyyeti.* "Cahiliye devrinde de olsun, onların da iyileri var." *Hıyâruhüm fi'l-islâmi.* "İslâm olduktan sonra da yine hayırlı olurlar."

Hız Ömer gibi mesela. Cahiliyette idi ama İslâm olduktan sonra tefakkufu dolayısıyla mümtaz bir insan oldu. Mümtaz bir insan oldu. Hepsi de öyle.

Hadîs-i şerîf uzun, arkasında diyor ki;

Şerra'n-nâsi yevme'l-kıyâmeti indallâhi ze'l-vecheyni. "İnsanların [kıyamet gününde] en kötüsü iki yüzlü olan insandır." *Ellezî ye'tî hâülâi bi-vechin ve ye'tî hâülâi bi-vechin.* "Sana başka söyler, ötekine gider başka söyler. Seninle onun arasını açar, bozar, aralarına ifsad eder."

İşte bunlardır ki şerrünnâs buyurulmuş-
tur.

Bak şimdi;

«تَجْتَمِعُ مَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عِنْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ
وَصَلَاةِ الْعَصْرِ، فَإِذَا عَرَجْتُمَلَائِكَةُ النَّهَارِ قَالَ [اللَّهُ]
عَزَّ وَجَلَّ لَهُمْ: «مِنْ أَيْنَ جِئْتُمْ؟» فَيَقُولُونَ: جِئْنَاكَ مِنْ
عِنْدِ عِبَادِكَ. أَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ، وَجِئْنَاكَ وَهُمْ
يُصَلُّونَ. حَم، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Tectemiu melâiketü'l-leyli ve'n-nehâri
inde salâti'l-fecri ve salâti'l-asri fe izâ aracet
melâiketü'n-nehâri kâle azze ve celle lehüm:
min eyne ci'tüm? Fe yekûlûne ci'nâke min
indi ibâdike. Eteynâhüm ve hüm yusallûne ve
ci'nâke ve hüm yusallûne.*

Şimdi bak, sen sabah namazının kıymetini
öğren şimdi.

Gece melekleri sabah namazında vazife-
lerini gündüz meleklerine terk ediyorlar. Me-
lekler, iki melek gece meleği ile gündüz me-
lekleri sabah namazında toplanıyorlar.

Tectemiu melâiketü'l-leyli ve'n-nehâri.
“Gece meleği ile gündüz meleği [toplanır].”

Gündüz meleği vazifeyi alır gece meleği vazifesini ona teslim eder. Her gün bu devreder gider.

Bir de ikindi vakti, gündüz meleği ile gece meleği toplanır, gündüz meleği vazifesini gece meleğine devreder, gece meleği vazifeyi alır.

Yazıyorlar amellerimizi, her bir harekâtımız tespit olunmak da. *Mâ nensah*. "İstinsah ediliyor." *İstinsah*, kopyasını almak yani bugünkü tabirle fotoğrafını almak. Hepimizin her hareketi, konuşmamız her hareketimiz fotoğrafla tespit edilmektedir.

Onun için;

Tectemiu melâiketü'l-leyli ve'n-nehâri inde salâti'l-fecri ve salâti'l-asri.

Şimdi bak şimdi,

Ne olacak, onlar gelirlerse birleşirlerse birleşsinler varsınlar?

Fe-izâ aracet melâiketü'n-nehâri. "Gündüz meleği vazifesini devretti gidiyor makamına."

Cenab-ı Hak herşeye âlim, meleklere lüzum yok. Defterine geçirmeye lüzum yok, biliyor hepsini. Fakat hikmet-i ilahi, bir de onları defterlere geçirttiriyor;

﴿اِقْرَأْ كِتَابَكَ﴾

*İkra' kitâbek.*⁴ “Oku kitabını!” diyerekten yarın elimize verecekler.

Bu yaptığımız hareketleri orada bakacağız göreceğiz, yer yarılrsa yere gireceğimiz gelir, “Keşke bunu görmesek okumasak, görmeseydik!” diyerekten.

Bu gündüz meleği gider, Cenab-ı Hak azze ve celle bildiği halde;

Kâle azze ve celle lehüm. “Melekler sorar.” *Min eyne ci'tüm?* “Nereden geliyorsunuz?” *Fe-yekûlûne ci'nâke min indi ibâdike.* “Kullarının yanından geliyoruz yâ Rabbi.” *Eteynâhüm ve hüm yusallûne ve ci'nâke ve hüm yusallûne.* “Onlar namazdaydılar, biz onları namazda bıraktık. Namazda bıraktığımız halde geldik yâ Rabbi!”

İkinci melekleri de aynı suale düçar oluyor, o da aynı cevabı veriyor;

“Biz de yâ Rabbi onları namazda bıraktık geldik.”

İki melek mü'minlerin namazda olduklarına şهادet ederekten orada Cenâb-ı Hakka cevap veriyorlar.

⁴ 17/İsrâ, 14

Binâenaleyh sabah namazında ve ikindi namazlarında bulunan mü'minlerin derecesi indi ilahide [daha yüksektir.] Her namazda 27 kat 25 kat üstünlük var, ama bu devir zamanlarında namazda bulunanların fezâili çok yüksek. Bir kere indi ilahiyede meleklerin, "Yâ Rab namazdaydılar, namazda bıraktık kullarını." şهادetiyle.

İkinci namazı?

O da devir zamanı, "Namazda bıraktık yâ Rabbi o kullarını."

Kimlerse artık onlar, namazda olanlar.

Onun için;

مَنْ تَرَكَ صَلَاةَ الْعَصْرِ حَبِطَ عَمَلُهُ شَحْمٌ حَبَقٌ
عَنْ بُرَيْدَةَ.

Men tereke salate'l-asr. "Her kim ki namazını terk eder." *Fekad habita amelühû.* "Sanki bütün amelleri hapsolmuş, malı elinden gitmiş, çoluk çocuğu yanmış, felaketin en ağırına uğramış bir insanın zararı neyse, ikindi namazını kaçıranın da felaketi böyledir yani."

Bakınız ne kadar acı bir şey! İkinci namazını kaçırmamanın zararı, malı mülkü gitmiş, çoluğu çocuğu elinden gitmiş, kendisi perişan

olmuş bir insanın hali neyse, ikindi namazını kaçıran insanın da hali öyle oluyor.

Neden?

Bir kere meleklerin şهادetinden mahrum, işinin başında. Melekler diyemeyecekler ki efendim namazdaydı diyerekten.

Onun için ikindi ve sabah namazları kaçırılmaya gelmez. Herhalde ikindi namazı iş vaktidir ama o iş vaktinde Allah'ın emri daha büyük, daha üstün.

Senin ne halin var benim ne halim var?

Sen de Allah'ın âciz bir kulsun, ben de Allah'ın âciz bir kuluyum. Sağlığı veren O, kuvveti veren O, kudreti veren O, görgüyü veren O, düşünce zekayı veren O.

Onları bir elimizden alıvermiş olsa bunların yerine kim şeyi koyabilecek, akıl koyabilecek bir yer var mı gidelim oradan akıl alalım da aklımızın içine akıl koyalım?

Gözümüzü alsalar gözümüzün yerine bir nur verecek göz yeri var mı?

Sahte bir göz takarlar işte o kadar aldattırlar seni. Fakat Allahu Teâlâ'nın verdiği göz ne kadar ibret içindedir. Eh, bu görmekten ibaret de değildir iş. Mesela insan bakıyor da her şeyi görüyor fakat görmek değil maksat.

Maksat gördüğünden ibret almak. Gördüğünden ibret alan göz lazım. Gördüğünden ibret alamayan göz göz değildir arkadaş! O baş belasıdır. İnsanı dünyaya bağlar, sefahate sevkeder, günahlara sevk eder. Göz o gözdür ki insana ibret bahşeder.

d. Kıyamet Günü Ve İnsanın Söz Hakkı

Onun için ne kadar güzel söylemiş;
*Bir göz ki ibret olmaya nazarında,
Ol düşmanıdır sahibinin baş üzerinde.*
Eşrefoğlu'nun yazdıkları.

Hadi bir salât ü selâm okuyalım.

Allahümme salli ala seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed. Kemâ salleyte alâ İbrahime ve alâ âli İbrahim inneke hamidün Mecid.

Allahümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ barekte alâ İbrahime ve alâ âli İbrahim inneke hamidün Mecid.

Güneş nurunu Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'den alır. Güneşin nuru Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in nurundan alınır. Sen Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'i, merkez güneşi bırakıyorsun da oradaki fâni güneşe gidiyorsun. Madde güneşine gidiyorsun, ondan zıya alacaksın da vücud-

dunu pişireceksin. Asıl pişireceksen vücudunu, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in nurunda pişir. Ona çok salat ü selâm oku, onun nurundan nur istinbat et. Onun nuru daimidir. O güneş gece gidiyor tepemizden. Saat akşam oldu muydu güneş bırakıp gidiyor bizi. Fakat Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in güneşi hiçbir zaman ümmetini bırakmaz. Gecesi de gündüzü de... Yalnız sana [düşen,] yeter ki ona bol selamlarla kendini ona takdim edesin.

Bak şimdi;

«تَجِيئُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَىٰ أَفْوَاهِكُمُ الْفِدَامُ، فَأَوَّلُ مَا يَتَكَلَّمُ مِنَ الْإِنْسَانِ فَخُذْهُ وَكَفُّهُ. طَب، ك، عَنُ حَكِيمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ، عَنُ أَبِيهِ.»

Teciûne yevme'l-kıyâmeti ve alâ efvâhikümü'l-fidâmü fe evvele yetekellemü mine'l-insâni fe'hzühu ve keffühu.

Teciûne yevme'l-kıyâmeti. “Hepimiz kıyamet için toplanacağız işte orada.” *Ve alâ efvâhikümü'l-fidâmü ev füdâm.* “O halde ki hepinizin ağzına gem vurulmuş.”

Ağızlar hep kapatılmış, konuşma hakkı verilmiyor artık. Herkesin ağzı kapalı. Yani kelimeden ağzı men edici şey kapamak. Nasıl kapatırlarsa kapatsınlar.

Teciûne yevme'l-kıyâmeti ve alâ efvâhi-kümü'l-fidâmü.

Efvah, ağızlar. Ağızlara özel kapak var, bağ var, konuşamayacaksınız.

Fe-evvele yetekellemü mine'l-insâni. “İnsanın ilk konuşacak ‘azası.” *Fe'hzühu ve keffühu.* “Şu eliyle şu baldırı olacak.”

“Nasıl olur?” diyeceksin, “Yahu bugün konuşmanın bir şartları var. Bu boğazdaki tellerden birisi eksik olursa insan yine sesini çıkaramıyor, konuşamıyor. Bu el nasıl konuşur, bu bacak nasıl konuşur?”

Bilmem! İşte bugün hepimizin evinde birer radyo var. Radyoları görüyorsun ki ne teli var, ne boğazı var, ne gırtlığı var. Ama istediğin gibi konuşuyor.

Bugün insan tahtayı konuştururken, o varlığın sahibi olan Allah eli ayağı konuşurmaz mı arkadaş?

Senin bugün gördüğün tahta parçasından demir parçasından yapılmış bir radyo, senin

karşında tıkır tıkır konuşurken sen daha hâlâ diyeceksin ki;

“El nasıl konuşur ayak nasıl konuşur?”

Bu budala bir iştir! Allahu *celle ve alâ* öyle bir kudret sahibidir ki taşı da konuşturur.

Taş demedi mi yâ Resûlallah! es-selamu aleyküm yâ Resûlallah!

Ağaç demedi mi Resûlallah’a es-selamu aleyke yâ Resûlallah!

Mucize-i peygamberî.

Hayvan gelip de demedi mi es-selamu aleyke yâ Resûlallah!

Geyik geldi de demedi mi Resûlallah’ın karşısında?

Taşlar selam verdi, ağaçlar selam verdi Resûlallah’ın karşısında.

Nasıl konuştular fasih bir lisan ile?

İşte bunu konuşturan Allahu *celle ve alâ*’dır.

Bugün bu dilimize nasıl konuşma kabiliyetini verdiyse, yarın bu elimize ve bu baldırlarımıza da verecek. Yani el yaptığın bütün hareketleri, bu belki saklayacak insan. Çünkü insan kabahatlerini pek söylemek istemez. Fakat buna söyletecek Allah, sen de dinleyeceksin.

Yasin'i çok okuyun.

Niçin?

Yasin'de bunun misali var.

﴿الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ
أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

*el-Yevme nahtimü alâ efvâhihim ve tükellimünâ eydîhim ve teşhedü ercülühüm bimâ kânû yeksîbûne.*⁵

Bütün kazandığımız âmâlimizi, Allahu Teâlâ Yasin'de bize diyor ki bak, konuşuracağım. Söyleyecek bunlar, ağızları kapanacak.

İşte burada da Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* aynı şeyi ifade ediyor.

Teciûne yevme'l-kıyâmeti ve alâ efvâhi-kümü'l-fidâmü. “Ağızlarınız da kapak var, konuşurmuyacak Cenâb-ı Hak.” *Fe-evvele yetekellemü mine'l-insâni fe'hzühu ve keffühu.* “İlk konuşacak âza eli yani avucu ve baldırını olacak.”

﴿تُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُفَاةَ عُرَاةٍ غُرُلًا، وَأَوَّلُ مَنْ
يُكْسَىٰ إِبْرَاهِيمُ الْخَلِيلُ. يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: «اَكْسُوا

⁵ 36/Yâsîn, 65

إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِي، لِيَعْلَمَ النَّاسُ فَضْلَهُ، ثُمَّ يُكْسَى
النَّاسُ عَلَى قَدْرِ الْأَعْمَالِ. ابْنُ السَّكَنِ، وَابْنُ مَنْدَةَ،
وَأَبُو نُعَيْمٍ، عَنْ حَيْدَةَ. قَالَ ابْنُ السَّكَنِ: إِنَّهُ وَالِدُ
مُعَاوِيَةَ.

*Tuḥṣerûne yevme'l-kıyâmeti hufâten
urâten ğurlen ve evvelü men yüksâ
ibrâhîmü'l-hâlîlü. Yekûlullâhu teâlâ üksü
ibrâhîme halîlî li-ya'leme'n-nâsü fadlehu.
Sümme yükse'n-nâsü alâ kadri'l-a'mâli.*

Tuḥṣerûne yevme'l-kıyâmeti. “Kıyamet
günü haşrolunacaksınız.”

Nasıl?

Hufâten. “Çıplak.”

Bak ayakkabın yok, pabucun yok, takun-
yan yok, yer kızmış.

Arabistan'da bilmem fark eder misiniz?

Arabistan'ın şimdi bugünlerinde bu ayla-
rında toprağına basmak mümkün değildir.
Yakar ayağını. Evet mermerler çok yakar. Ve
o gün kıyamet günündeki çok kızgın olacak
yerler. O çok kızgın olan yerlerde o gün aya-
ğında ayakkabı yok. Ayağın yere basacak. Eğer

ameli salihin varsa o gün senin kurtarıcın o olacak.

Urâten. "Uryan."

Hem de doğduğumuz gün gibi yani sünnetsiz olarıktan. Doğduğumuz vakitte nasıl sünnetsizdik, o gün de öyle sünnetsiz olarak haşrolunacağız.

Ve evvelü men yüksâ ibrâhîmü'l-hâlîlü.
"İlk evvel kendisine esvap giydirilecek zât İbrahim *aleyhisselam* olacak."

İbrahim *aleyhisselam* bütün dinlerin reisidir.

Yekûlullâhu teâlâ. "Hz Allah *celle ve alâ.*" *Üksû ibrâhîme halîlî.* "Benim dostum İbrahim'e giydirin."

Artık bilmiyorum nasıl bir şeyler giydirilecek.

Sebebine gelince:

Biliyorsunuz ki İbrahim *aleyhisselam* Allahu Teâlâ'nın varlığını ispatta bize öncü olmuştur. Baktı semâvâta, önce yıldızları gördü, dedi;

"Pırıl pırıl duruyorlar. Allah bunlar olacak galiba." dedi.

Baktı ki, onlar gidiyor, arkadan ay doğmuş;

“Ha değil, bu büyükleri bu olsa gerek.”

Baktı ki o da gitti, ha güneşi gördü;

“Yok yok dedi, bu olacak galiba.”

O da gidince;

“Yok.” dedi.

﴿إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

*İnnî veccehtü vechiye li'l-lezî fetara's-semâvâti ve'l-arda hanîfen ve mâ ene mine'l-müşrikîne.*⁶

Ne bu, ne ay, ne güneş, ne şu ne bu. İşte putperestlere, ateşperestlere bir ders. Kaybolup giden hiçbir şey Allah olamaz. Allah, yerin göğün, bütün varlıkların sahibi olan bir Allah'tır bir Allah.

Onun için Allah bilgisi hakkında itikadı çok sağlam yapmak lazım. Allah bilgisi hakkındaki itikadı öğrenmek istersen İbrahim Hakkı hazretlerinin *Marifetname*'sinde bir beyitlerle güzelce sıralanmıştır. Ama İslâm akaidini mutlaka herkesin okuyup öğrenmesi şarttır . Akideler çok zordur. Akaidi sağlam olmayan insanın imanı sağlam olmaz. İmanın

⁶ 6/En'âm, 79

sağlamlığı akideye bağlıdır. Akide, inançlar bozuk olursa, mesela birçok mezahib var yüzünde. Acemlerin ki başka, kızılbaşların ki başka, suudilerin ki başka, caferilerin ki başka. Caferi mesela akidesinde Ramazan'da oruç tutmaz da Muharrem de 10 gün oruç tutar işte. Akidesi küfrüdür çünkü. O bütün sene oruç tutsa yine faydası yok. Çünkü Allahu Teâlâ'nın kitabındaki imana muhalif bir hareket. Allahu Teâlâ *Şehru Ramazan* diyor. Şehri Ramazan derken o Muharrem'de 10 gün tutuyor. İstersen 100 gün tut.

Olmaz!

Akideleri çok sağlam yapmak lazım. O akidelerin en güzeli ehli sünnet mezhebinin akideleridir. Ehli sünnetten başka ne kadar mezhep varsa hiçbirisinin akidesi akide değildir. Hep bozuk akidedir, kim olursa olsun.

Onun için muhakkak bunu öğrenmek lazımdır. Akaid kitaplarından alıp güzel güzel okuyup, anlamadığı yeri zamanın alimlerine gidip, “Ben burasını anlamadım bana anlatıverir misiniz?” [der,] o da anlatamıyorsa bir anlatana [sorar. Sorduğundan dolayı] hiç olmazsa sevap olur.

Akideyi çok güzel bellemek lazım. Namaz oruç olur. Onlar ameldir, amelde kusur olur fakat telafisi mümkündür.

Bu namazı kılamadım.

Bir daha kılarırsın.

Yanlış oldu.

Bir daha düzeltirsin, düzelir ondan sonra. Ama akide öyle değil. Akide bir kere eksilirse o yanlış akidelerle [yapılan ibadet] temelsiz yapılan binaya benzer. Temelsiz bina, ne kadar yüksek yaparsan yap, en nihayetinde göçer. Çünkü temeli yok. Ameller de böyledir. Amelin ne kadar çok olursa olsun akide bozursa onlar fayda etmez en nihayet göçecektir. Azrail *aleyhisselam*'ın ilk tokadın da [göçer] derler. Azrail *aleyhisselam* insana göründü mü bir kere, onun heybeti bambaşka bir şey. Onun heybeti bambaşka bir şey, insan onu görünce ölür zaten.

Niçin yapıyor bunu Cenâb-ı Hak?

Li-ya'leme'n-nâsü fadlehu. “İbrahim *aleyhisselam*'ın fazileti bilinsin diyerekten bunu böyle yapıyor.”

Sümme yükse'n-nâsü alâ kadri'l-a'mâli.
“Ondan sonra insanlar giydirilecekler buradaki amellerindeki kazançlarına göre.”

Burada ne kadar kazanç yapabildi ise, o kadar esvap giydirilecek. Kimisi işte fakir bir esvap, kimisinin ki daha âlâ, kimisinin ki daha âlâ, kimisinin ki daha âlâ...

تُحْشَرُونَ هَاهُنَا، حُفَاةً مُشَاةً وَرُكْبَانًا وَعَلَى
وُجُوهِكُمْ، وَتُعْرَضُونَ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى أَفْوَاهِكُمْ
الْفِدَامُ، وَإِنَّ أَوَّلَ مَا يُعْرَبُ عَنْ أَحَدِكُمْ فَخْذُهُ. ش ك
طَبَّ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ حَيْدَةَ.

Tuḥşerûne hâhünâ hufâten müşâten ve rukbânen ve alâ vücûhiküm ve tu'radûne alal-lahi ve alâ efvâhikümü'l-fidâmü ve inne evvele mâ yu'ribü an ahadiküm fahzuhû.

Bunlar bak ne güzel.

Tuḥşerûne. “Haşrolunacaklar.” *Hâhünâ.* *İnde'l-hurucu mine'l-kubûri.* “Kabirden çıkacak bu insanlar, çıkacak arkadaş.”

Diyelim ki 1000 sene evvel orada öldü. Tozu toprağı karmakarışık birbirine. Bu adam nereden çıkacak? sakın deme!

Sakın deme!

Niçin?

Allahu Teâlâ'nın kudretine inkâr olur. Çünkü sen Allahu Teâlâ'nın ufacık bir sudan

kocaman bir adamı yaptığını görüyorsun karşında. Göklere gittiğini görüyorsun bugün insanların. Ne büyük hünere eriştiğini görüyorsun. Bu insanın kökü toprak, şu topraktan Allahu Teâlâ ne kudret sahibi yapmış seni. Seni, işte bu toprağın içerisinde karkolduktan sonra tekrar yine yapacak olan o Allah'tır.

Onun için yine Yasin'de sana cevap verir Cenâb-ı Allah;

﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾

*Kul yuhyîhâ ellezî enşeehâ evvele merratin.*⁷

“İlk önce seni nasıl yaptıysa sonra da yine öyle yapacak Allah!”

Yine öyle yapacak.

Nasıl yapacak?

Nasıl yapacaksın yapacak, aklın erer mi?

Ananın karnında, o karanlık yerde şu mükemmel vücudu veren Allah, yarın ana rahmi gibi toprağı da böyle yapacak. Gökten lazım gelen maddeleri indirecek, orada halledecek, insana gereken şeyleri verecek. Herkes doğduğu gibi çıkacak.

⁷ 36/Yâsîn, 79

Tuḥşerûne hâhünâ. “İşte burada haşrolunacaksınız.”

Yani kabirlerinizden çıkmak ânı.

Nasıl çıkacaksınız?

Müşâten. “Çıplak ayaklarla.” *Hufâten.* “Hiç ne pabucun var ne bir şeyin var, çırılçıplak.” *Ve rukbânen.* “Kimisi ata binmiş.” *Ve alâ vücûhiküm.* “Kimisi de bineği yok yılanlar gibi sürünerek gidiyor yerde.” *Ve tu’radûne alallahi.* “Siz Allah'a arz olunacaksınız.”

Elinizde bir şey yok. Sizi sürükleyecekler oraya karşı.

Ve tu’radûne alallahi ve alâ efvâhikümü’l-fidâmü ev füdâmi. “Yine Allah'a arz olunacaksınız ama ağızlarınız kapalı olduğu halde.”

Yukardakinin bir benzeri. Ağızlarınız kapalı olduğu halde Allah'a arz olunacaksınız; “İşte kullarınızı getirdik yâ Rabbi!” diyecekler.

Ve inne evvele mâ yu’ribü an ahadiküm fahzuhû. “İlk evvel sizin âzanınızdan konuşacak olan âza baldırı.”

Onun için;

تُحْفَةُ الْمُؤْمِنِ الْمَوْتُ. ابْنُ الْمُبَارَكِ طَبَّكَ حَل

هَبْ عَنِ ابْنِ عَمْرٍو، الدَّيْلَمِيُّ عَنْ جَابِرٍ.

Tuhfetü'l-mü'mini el-mevtü.

Şimdi bu dünya dâru mihnet. Burada ne kadar büyük insan olursan ol, ne kadar zengin olursan ol, ne kadar sağlam olursan ol iptilasız insan olmaz. Herkesin çeşitli iptilas, sıkıntısı, meşakkati bitmez. Birgün böyle, bir gün böyle, bir gün böyle... Yalnız Allah'a teslim olanlar müstesna. Allah'ın öyle sevgili bahtiyar kulları vardır ki çok rahattırlar dünyada. Dünya onlar için âdeta bir cennet gibidir ama herkes için böyle değildir. Herkes için böyle değildir, mihnet evidir.

“İşte bu mihnet evinden, bu felaket evinden, bu meşakkat evinden ölüm bizi kurtarır; saadet evine, selamet evine, rahatlık yerine, nimetlerin bol olduğu bir yere götüren bir hediyedir.”

«تُحْفَةُ الْمَلَائِكَةِ تَجْمِيرُ الْمَسَاجِدِ. أَبُو الشَّيْخِ، عَنْ

سَمْرَةَ.»

Tuhfetü'l-melâiketi tecmîru'l-mesâcidi.

e. Ölümün Saadeti

Onun için ölümden sen korkma ki ölüm senin için bir saadettir. Bu meşakkatlerden kurtarıyor, saadet ve selamete seni ulaştırıyor.

Onun için mescitleri de kokulamak, mesela böyle günlerde bir koku bir buhurdanlık bir cuma günü yakmak mescitlerde efdaldir. Bu güzel kokulara melekler, zaten dolar ya, bir de güzel kokuyu melekler de sever. Onlar daha çok toplanırlar.

“Onun için böyle camilere, camilerdeki hediyesi, onların içerisinde güzel kokuları yakmaktır.” buyurulmuştur.

«تَحِلُّ الصَّدَقَةُ مِنْ ثَلَاثٍ: مِنَ الْإِمَامِ الْجَامِعِ، وَمِنْ ذِي الرَّحِمِ لِرَحِمِهِ، وَمِنْ التَّاجِرِ الْمُكْثِرِ. هَبْ، عَنْ ثَوْبَانَ»

Tehillü's-sadekatü min selâsetin mine'l-imâmi'l-câmiî ve min zi'r-rahimi li-rahimihi ve mine't-tâciri'l-müksiri.

İnsanlar bazen çeşitli iptilalara uğrarlar. Bazı yerler vardır ki insanları gaflete düşürür, rahatsızlığa düşürür. İşte doktordan doktora

koşarsın, hocadan hocaya koşarsın kurtulmanın çaresi yok.

Onun için Efendimiz diyor ki;

«تَحَوَّلُوا عَنْ مَكَانِكُمْ الَّذِي أَصَابَتْكُمْ فِيهِ الْغَفْلَةُ. د،
ق، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Tehavvelû an mekânîkümü'l-lezî esâbet-küm fîhi'l-ğafletü.

Bugün bir baba gelmişte, yetişkin bir kız, beş seneden beri gönül hastalığına uğramış. Vesvese, kuruntulara uğramış. Ondan dolayı kendine hakim bir vaziyette değil. Beş sene denilen uzun bir zaman.

E bunu ona okutuyorsun buna okutuyorsun, o doktora götürüyorsun bu doktora götürüyorsun, zavallının içi ilaç ambarı olmuş. Üstünde bir sürü muskalar, bilmem okuyucuların tavsiyeleri.

Olmaz!

Bak Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* diyor ki;

“Bu gaflet isabet eden yerden ayrılıverin.”

Orada bir musallat var, nasılsa o musallat sana gelmiş. Senin oradan ayrılmayı dolayısıyla o musibetten kurtulmak daha kolay olur.

Tavsiye, tebdil-i mekân.

«تَخْرُجُ الدَّابَّةُ وَمَعَهَا خَاتِمُ سُلَيْمَانَ وَعَصَا مُوسَى،
فَتَجْلُو وَجْهَ الْمُؤْمِنِ بِالْعَصَا، وَتَخْطِمُ أَنْفَ الْكَافِرِ
بِالْخَاتِمِ، حَتَّى إِنَّ أَهْلَ الْخِوَانِ لَيَجْتَمِعُونَ، فَيَقُولُ
هَذَا: يَا مُؤْمِنُ، وَيَقُولُ هَذَا: يَا كَافِرُ، وَيَقُولُ هَذَا: يَا
مُؤْمِنُ. هـ حم، ت، ك، عَن أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Tahrucu'd-dâbbetü ve meahâ hâtemü sü-
leymâne ve asâ mûsâ fe-teclû veche'l-
mü'mini bi'l-asâ ve tahtımü enfe'l-kâfiri bi'l-
hâtemi hattâ inne ehle'l-hivâni le-
yectemiüne fe yekûlu hâzâ yâ mü'minü ve
yekûlu hâzâ yâ kâfiru ve yekûlu hâzâ yâ
mü'minü.*

Geçen bir Dabbe'den bahis geçmişti ya.

“Bu dabbe-i arz denilen mahluk bir gün o çıkacak.” *Ve meahâ hâtemü süleymâne.* O çıktığı vakitte onun elinde Süleyman *aleyhis-selam*'ın mührü.” *Ve asâ mûsâ.* “Musa *aleyhis-selam*'ın asâsı da onun elinde olacak.” *Fe-*

teclû veche'l-mü'mini bi'l-asâ ve tahtimü enfe'l-kâfiri bi'l-hâtemi. "Kafirin burnunu o mühürle mühürleyecek, mü'minin yüzünü de o asâsıyla cilalayacak."

Onun için herkes bilecek bu mü'mindir bu kafirdir, bu mü'mindir bu kafirdir. Yoklayacak yani. Yüzler kendisini söyleyecek, ben mü'minim ben kafirim. Bilecek insanlar birbirini.

Bunu ben çok evvel duymuştum da "Acaba nasıl olur bu?" diye düşünüyordum. "Nasıl olur acaba, nasıl insanın simasında bu belli olur?" diyerekten [düşünüyordum.] Bugün piyasaya çıktı artık. Herkes kendinin ne olduğunu etrafındakilere pek açık ve bâriz bir suretle bildirmektedir. İnsandan başka başka mahluk bile tanıyacak derecede bugün insanları.

Allah hepimizi affetsin, tevfiyatı samedaniyesine mazhar eylesin.

«تَخَلَّلُوا فَإِنَّهُ نَظَافَةٌ، وَالنَّظَافَةُ تَدْعُو إِلَى الْإِيمَانِ،

وَالْإِيمَانُ مَعَ صَاحِبِهِ فِي الْجَنَّةِ. طس، عَنِ ابْنِ

مَسْعُودٍ.»

Tehallelû fe-innehu nezâfetün ve'n-nezâfetü ted'û ile'l-îmâni ve'l-îmânü mea sâhibihi fi'l-cenneti.

Dişleri hilallemek, parmakları hilallemek, bhusus yemekten sonra dişlerin arasına giren ekmek parçalarını hilallemek suretiyle onları koparmak, düşürmek, çıkarmak. Bu bir nezâfet iktizasıdır. Çünkü ağızda ekmek parçası varken Kur'an okuyan ağızlara Kur'an iyi bir şey demiyor.

Ekmek vücudu besleyen bir nimettir.

Ya Allah'ın razı olmadığı sigara ve ona benzer sair şeylerle ağızını pis kokutan insanların okuduğu Kur'an'a ne diyeceksiniz acaba?

Allah affetsin.

Onun için Kur'an okuyunuz. Kur'an aynı zamanda okuyana da lanet eder. Kur'an Kur'an okuyana da lanet eder.

Nasıl lanet eder?

Kur'an laneti nasıl eder?

Lanetullahi ale'z-zâlimîn. "Zalimlere Allah'ın laneti var."

Bu lanet, bu insanı isteme verilen nimetlere zulmeden insanlara, her çeşit zulme giriftâr olan insanlara, okuduğu Kur'an kendisine lanet eder.

“Ve bu suretle ağızlarınızı temiz tutunuz.” *Ve'n-nezâfetü ted'û ile'l-îmâni* “Çünkü temizlik insanı imana çağırır.”

Ne güzel şeydir!

Şimdi bu vücut var bir, bu ne kadar pislense pislensin, bir hamama gittiniz mi tertemiz olursunuz. Bir denize gider yıkanırsanız tertemiz olursunuz. Bir çamaşır değiştirirseniz tertemiz olursunuz. Fakat insanın bir içi var, iç âlemi var. Ona ahlâk-ı mezmûme diyorlar. Bu ahlâkı mezmume ve kötü huylarla telvis olunmuş bir insanın vücudunun temizlenmesi çok müşküldür. Vücudun temizlenmesi işte bir hamama gitmeye bakar, kolaydır. Fakat iç âleminin temizliği çok zor mudur çok zordur. Çok riyazetlere, çok ibadetlere, çok yalvarmalara, çok gözyaşları akıtmaya bağlı. Onu da yapacak bugünün insanları arasında insan nâdirattandır.

Onun için temizlik yalnız bedenin temizliği değil için temizliği insanları imana götürür.

Ve'l-îmânü me'a sâhibihi fi'l-cenneti.
“İman da sahibini cennete götürür.”

İmanın yeri cennettir.

Şunu da okuyayım;

«تَدَارَكُوا الْغُمُومَ وَالْهُمُومَ بِالصَّدَقَاتِ، يَكْشِفِ اللَّهُ
تَعَالَى ضُرَّكُمْ، وَيَنْصُرْكُمْ عَلَى أَعْدَائِكُمْ، وَيُثَبِّتُ عِنْدَ
الشَّدَائِدِ أَقْدَامَكُمْ. الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Tedârekü'l-ğumûme ve'l-hümûme bi's-
sadekâti yekşifillâhu teâlâ durraküm ve yen-
surküm alâ a'dâiküm ve yüsebbit inde's-
şedâidi akdâmeküm.*

Gumûm, gammın cemi.

Tedârekü'l-ğumûme ve'l-hümûme.

“Gumûm, hemler, meşakkatler, kasavetler, kaygılar neler varsa. Bunları siz tedarik ediniz, gideriniz, bunlardan kurtulunuz.”

Ne ile?

Bi's-sadekâti. “Sadakalarınızla.”

İlaç alırsın para etmez, okutursun para etmez. Bu doktor iyi değil, hadi bakalım bir başkasını bulalım dersin, ona gidersin o da fayda etmez.

Etmez etmez! Fakat Peygamberimiz *sal-lallahu aleyhi ve sellemin* buyruğu;

“Siz bunları sadakalarla gideriniz.”

Eğer doktorlara verdiği paraları hesap etsen, şu kadar bir para etmiştir. O kadar paranın belki onda birini hayra harcasaydın o

hastalık senden giderdi. Fakat ona yanaşmıyorsun! Ona yanaşmıyorsun boyuna veriyorsun ilaçlara paralarını. O ilaçlarla için kim bilir ne oluyor!

Ha, bak şimdi;

Yekşifillâhu durraküm. "Bu sadakalar dolayısıyla Allahu Teâlâ sizin sıkıntılarınızı giderir."

Ben demiyorum!

Bursa'da bir kardeşim vardı, onun sözü. Ben diyor hasta oldum mu hemen giderim yetim çocukların bulunduğu yere. Onlara bir sadaka bırakırım, hediye bırakırım. Dönerken hiç hastalık kalmaz bende derdi. Daha dönerken sağlaşıyorum.

Tecrübe et! Allah yolunda hayırlara sadakalarını ver.

Sadaka iki kısım: Bir sadaka var farz, bir sadaka var nafile. Farz olan sadakanın adına zekât diyorlar. Farz olan sadakanın adına zekât diyorlar. Nafile olursa, sadaka zaten bir sadaka olur. Şimdi farzı yapmadıkça, farzı yapmadıkça mesela farz namaz borcun, onu kılmıyorsun nafile namaz kılıyorsun. Kıl da kıl!.. Sabahtan akşama kadar kıl, bir farzın yerini tutmaz. 1000 rekât namaz kılsan bir

sabah namazının iki rekâtını tutmaz. Farz, emri ilahi iki rekât kâfi sana. Allah'ın emri o. Onu yapacaksın evvela.

Zekat farzdır, evvela o zekatını öde bakalım. Servetini hesapla, servetinin kırkta birini ne kadar ediyor onu yerine ver. Ondan sonra nafile sadakaya geç. Farz zekatını vermekle insan yükten kurtulmuş olmaz. O farz borcun. Nasıl ki farz namazı kıldıktan sonra evvela bir sünnet kılıyoruz, sonra tekrar bir sünnet kılıyoruz. Sonra işrak diyoruz kılıyoruz, evvabin diyoruz kılıyoruz, duha ediyoruz kılıyoruz, teheccüd diyoruz kılıyoruz. Yat namazı diyoruz kılıyoruz, gece namazı diyoruz kılıyoruz. Bir sürü namaz kılıyoruz.

E farz namazı mı?

Değil.

Borç namazlarımız mı?

Değil.

İşte sadakalar da böyledir kardeş. Zekatını verirsin başka. Zekatından başka birçok sadakalara ihtiyaç var. Memleketin fakiri gelir, işte bir binası yapılacak olur, bir ihtiyaç olur.

Ben zekatımı verdim efendim!

E senin mürüvvetin yok mu yahu?

Zekatını verdin de mürüvvetin yok mu?

Onun içinde bir hisse ayıracaksın, o hissedenden de mürüvvetinin icabı gelenleri boş çevirmeyeceksin. İstendiği vakitte hemen “Zekatımı verdim.” diye atlatmayacaksın.

“Bu gibi sadakalar verilince.” *Yekşifillâhu durraküm.* “Cenâb-ı Hak sıkıntılarınızı giderir.”

Daha?

Ve yensurküm alâ a'dâiküm. “Düşmanlarınız üzerine de size nusret eder Allah. Düşmanlarınıza karşı da yardım eder.”

Sadaka yahu, sadakanın düşmanla ne alakası var?

Bu fakire vermişsin sevindirmişsin, bunun düşmana olan yardımla ne alakası var?

Evet, Cenâb-ı Hak ondan hoşnut olduğu vakitte, seni düşmanın üzerinde galebe ettirir. Sen galebe çalarsın düşmanına. İster dış düşman olsun ister iç düşman olsun, hangisi olursa olsun. Senin düşmanlarına galebe çalmaya vesile olan vereceğin sadakadır.

Evvela şeytan, sonra nefsin senin en başta düşmanın. Diğer düşmanları bırak. Bu düşmanlara da galebe, senin vereceğin sadaka ve mürüvvetlere bağlı.

Onun için çok güzel söylüyor;

Sen bu paralara niçin bu kadar sarılıyorsun, neden bu kadar bağlanıyorsun?

Bunlar senin mi, [yoksa] sana veren bir kuvvet kudret sahibi mi var?

Eğer inancın varsa ki bunu bana veren Allah'tır. Eh Allah yolunda vermekten niçin tereddüt ediyorsun?

Allah yolunda vermekten neden tereddüt ediyorsun?

Bak şurada geçen ders geçti;

«تَجَاوَزُوا عَنْ ذَنْبِ السَّخِيِّ وَزَلَّةِ الْعَالِمِ وَسَطْوَةِ
السُّلْطَانِ الْعَادِلِ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى آخِذٌ بِيَدِهِمْ كُلَّمَا
عَثَرَ عَاثِرٌ مِنْهُمْ. خَطُّ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ»

Tecâvezû an zenbi's-sehiyyi ve zilleti'l-âlimi ve satveti's-sultâni'l-âdili fe innallâhe teâlâ âhizün bi-yedihim küllemâ asera âsirun minhüm.

Tecâvezû an zenbi's-sehiyyi. "Cömertin günahlarını siz tecavüz ediniz, onlardan geçiniz."

Onların günahları ile onları muahaze etmeyiniz.

Niçin?

“Cenâb-ı Hak, hep ayakları kaydıkça onların ellerinden tutar.” diyor.

Demek ki Cenâb-ı Hak vermeyi seviyor. Sahiyyi, cömerti sevdiği için onun günah işlemesine mâni oluyor. Önüne engeller veriyor, günah işletmiyor ona.

E bu ne lütf u ilahidir!

Bununla beraber;

Ve yensurküm alâ a'dâiküm. “Düşmanlarınıza karşı da Cenâb-ı Hak size yardımcı olur.”

Ve yüsebbit inde'ş-şedâidi akdâmeküm.

Şedâid dünyada da var, âhirette de var, her yerde var. *Şedaid*, şiddetler, sıkıntılar, meşakkatler, zorluklar. Yenilmeyen zorluklar. O zorlukların içinde Allah esirgeye bazen insanın aklını oynatacağı gelir. Hasta olur, perişan olur, işin içinden çıkamaz; doluya koyarsın almaz, boşa koyarsın dolmaz. İşin içinden çıkılmaz bir hâle gelir.

İşte bu sırada Cenâb-ı Hak senin ayağını tespit eder, kaydırılmaz, seni himaye eder, muhafaza eder.

Onun için, “Sadaka insanın imanının ölçüsüdür.” demişler. Sadaka imanın ölçüsüdür.

Nasıl tansiyonu ölçüyor, şekeri ölçüyor doktor. Bu imanın ölçüsü de sadaka. Senin imanının ne derecede olduğunu ölçen kudret sadakanıdır. Sadakanı ne derece de ise imanın o derece de kuvvetlidir. Sıhhatin, vücudunun iyiliğini, dünyada sıhhat selamet isteyen insanlar, bu gibi sadakattan uzak kalmassınlar.

Bunun arkasından yine buyurmuş Efendimiz;

«تَدَاوَوْا، فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يُنْزِلْ دَاءً إِلَّا وَقَدْ أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً،
إِلَّا السَّامَ وَالْهَرَمَ. حَب، د، ط، عَنْ أُسَامَةَ بْنِ شَرِيكٍ.»

Tedâvev fe-innallâhe lem yünzil dâen illâ ve kad enzele lehû şifâen ille's-sâme ve'l-herame.

Tedâvev. “Tedavi olunuz, hastalıklarınızı tedavi ettiriniz.”

Hastalıklarınız olursa onu tedavi ettiriniz, tedavi çarelerini arayınız.

Fe-innallahe. “Tahkik, Allahu celle ve alâ.” *Lem yünzil dâen.* “Hiçbir dert göndermemiştir ki.” *İllâ ve kad enzele lehû şifâen.* “İlla, muhakkak o derdin şifası vardır.”

Mutlaka verdiği derdin şifasını da göndermiştir Allah. Ama bugünkü etıbbâ onun

ilacını bulamamış başka. Kabahat onlarda. Ama onun şifası yok değil, mutlaka onun da şifası var. Mesela bugün galiba kanser dedikleri hastalığın şifasını bugün etıbbâmız bulamıyor. Yok değil ama, bulamadıkları acizlerinden. Çalışacaklar onu da bulacaklar elbette bir gün. Çünkü Allahu Teâlâ onu verirken şifasını da beraber gönderiyor. Ama bulamıyoruz başka!

İllâ ve kad enzele lehû şifâen ille's-sâme ve'l-herame. “İki tane şeyin şifası yoktur: Birisi ihtiyarlık birisi de ölüm.” Tabii onlara şifa olmadığını herkes bilir. Allah cümlemizi affetsin, tevfikatı samedaniyesine mazhar eylesin. Dünyada iman ve istikâmet ile yaşayıp âhirete de iman ve istikâmet ile göçen kullarının arasına bizleri de kabul eylesin.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

